आगमोक्तेन मन्त्रेण वेदोक्तेन च शङ्करम् । अदीक्षितश्च वा देवान् मूलमन्त्रेण चार्च्चयेत्' । तथा सर्वपापविनिर्मुक्तो रूपयौवनगर्वितः । कुलैकविंशमुद्धृत्य शिवलोकं स गच्छति' । 'पश्येद्देवं विरूपाक्षं देवीञ्च शारदां शिवाम् । गणचण्डं कार्त्तिकेयं गणेशं वृषभं तथा । कल्पद्रुमञ्च सावित्रीं शिवलोकं स गच्छति । एतन्मया मुनिश्रेष्ठाः । क्षेत्रं प्रोक्तं सुदुर्लभम् । कोलार्कस्योदधेस्तीरं भुक्तिमुक्तिफलप्रदम् । स्नात्वैव सागरे दत्त्वा सूर्य्यायार्घं प्रणम्य च । नरो वा यदि वा नारी सर्वकामफलं लभेत् । ततः सूर्य्यालयं गच्छेत् पुष्पमादाय वाग्यतः । प्रविश्य पूजयेद्भानुं कुर्य्यात् त्रिःप्रदक्षिणम् । दशानामश्वमेधानां फलं प्राप्नोति मानवः" स्कन्दपु० उत्कलखण्डे ।

"तथा चानुदिनं देव्याः सिद्धाः ब्रह्मर्षयस्तथा । समर्च्चितुमिहायान्ति देवेशं न तथान्यतः । अहो तत्परमं क्षेत्रं विस्तृतं दशयोजनैः । तीर्थराजस्य सलिलादुत्थितं वालुकाचितम् । नीलाचलेन महता मध्यस्थेन विराजितम् । एकस्तनमिव पृथ्व्याः सुदूरात् परिभावितम्" । ब्रह्माणं प्रति विष्णुवाक्यम् । "सागरस्योत्तरे तीरे महानद्यास्तु दक्षिणे । स प्रदेशः पृथिव्यां हि सर्व्वतीर्थफलप्रदम् एकाम्रकाननाद् यावद् दक्षिणोदधितीरभूः । पदात् पदात् श्रेष्ठतमः क्रमेण परिकीर्त्तितः । सिन्धुतीरे च यो ब्रह्मन् राजते नीलपर्व्वतः । पृथिव्यां गोपितं स्थानं तव चापि सुदुर्लभम् । सुरासुराणां दुर्ज्ञेयं माययाच्छादितं मम । सर्व्वसङ्गपरित्यक्तस्तत्र तिष्ठामि देहभृत् । सृष्ट्या लयेन नाक्रान्तं क्षेत्रं मे पुरुषोत्तमम् । नीलाद्रेरन्तरभुवि कल्पन्यग्रोधमूलतः । वारुण्यां दिशि यत् कुण्डं रोहिणं नाम विश्रुतम् । तत्तीरे निवसन्तो मां पश्यन्त्यर्चचक्षुषा । तदम्भसा क्षीणपापा मम सायुज्यमाप्नुयुः । व्रतेषु तीर्थेषु च यज्ञदानयोः पुण्यं यदुक्तं विमलात्मनां हि । अहर्निवासाल्लभते च सर्वं निमेषवासात् खलु चाश्वमेधिकम्" "जैमिनिरुवाच । उदकार्त्तः समागत्य कुतश्चिद्वायसोत्तमः । कारणोदकसंपूर्णे तस्मिन्कुण्डे निमज्जितः । विलोक्य माधवं नीलरत्नकान्तिं कृपानिधिम् । काकदेहं समुत्सृज्य लुठमानं मुहुः क्षितौ । शङ्खचक्रगदापाणिस्तस्य पार्श्वे व्यवस्थितः" । यमं प्रति लक्ष्मी वाक्यम् । "पञ्चक्रोशमिदं क्षेत्रं समुद्रान्तर्व्यवस्थितम् । त्रिकोशं तीर्थराजस्य तटभूमौ सुनिर्म्मलम् । सुवर्णवालुकाकीर्णं नीलपर्व्वतशोभितम् । योऽसौ विश्वेश्वरो देवः साक्षान्नारायणात्मकः । संयम्य विषयग्रामं समुद्रतटमास्थितः । उपासितुं जगन्नाथं चतुःषष्ट्युत्तमः प्रभुः । यमेश्वर इतिख्यातो यमसंयमनाशनः । यं दृष्ट्वा पूजयित्वा तु कोटिलिङ्गफलं लभेत् । सीमा प्रतीचि क्षेत्रस्य शङ्खाकारस्य मूर्द्धनि । शङ्खाग्रे नीलकण्ठः स्यादेतत् क्रोशं सुदुर्लभम् । परमं पावनं क्षेत्रं साक्षान्नारायणस्य वै । शङ्खस्योत्तरभागस्तु समुद्रोदकसंप्लुतः । यत्सम्पर्कात् समुद्रोऽत्र तीर्थराजत्वमागतः । यथाऽयं भगवान् मुक्तिप्रदो दृष्टिपथं गतः । तथेदं मरणात् क्षेत्रं सिन्धुस्नानाद्विमुक्तिदम् । चिच्छेद ब्रह्मणः पूर्व्वं रुद्रः क्रोधात्तु पञ्चमम् । तच्छिरो दुस्त्यजं ब्रह्मन् । ब्रह्माण्डं परिबभ्रमे । तत्रागतो यदा ब्रह्म कपालं परिमुक्तवान् । कपालमोचनं तीर्थं द्वितीयावर्त्तसंस्थितम् । तस्य दक्षिणपार्श्वे तु मरणं भवमोचनम् । तृतीयावर्त्तसीमायां शक्तिं मे विमलाह्वयाम् । जानीहि धर्मराज ! त्वं भुक्तिमुक्तिफलप्रदाम् । नाभिदेशे स्थितं ह्येतत् त्रयं कुण्डं वटो विभुः । कपालमोचनं यावदर्द्धाशनी प्रतिष्ठिता । मध्यं शङ्खस्य जानीयात् सुगुप्तं चक्रपाणिना । तां दृष्ट्वा प्रणमेद् यस्तु भोगान् सोऽश्नाति शाश्वतान् । सिन्धुराजस्य सलिलात् यावन्मूलं वटस्य वै । कीटपक्षिमनुष्याणां मरणात् मुक्तिदो मतः । अन्तर्वेदीतीयं पुण्या वाञ्छ्यते त्रिदशैरपि । अत्रस्थितान् हि पश्यन्ति सर्व्वांश्चक्राब्जधारिणः । कामाख्या क्षेत्रपालश्च विमलां चान्तरा स्थिता । साक्षाद्ब्रह्म स्वरूपोऽसौ नृसिंहो दक्षिणे विभोः । अन्तर्वेद्या रक्षणार्थं शक्तयोऽष्टौ प्रकल्पिताः । उग्रेण तपसा पूर्वमहं सर्वेण भाविता । पत्न्यर्थं सा मया सृष्टा गौरी तत्राथ भाविनी । सर्वसौन्दर्य्यवसतिर्वपुषोमे विनिर्गता । तदा दृष्टा मया भद्रे वचनं मे प्रियं कुरु । अन्तर्वेदीं रक्ष मम परितस्त्वं स्वमूर्त्तिभिः । साऽत्र तिष्ठति मत्प्रीत्या अष्टधा दिक्षु संस्थिता । मङ्गला वटमूले तु पश्चिमे विमला तथा । शङ्खस्य पूर्वभागे तु संस्थिता सर्वमङ्गला । अर्द्धाशनी तथा लम्बा कुबेरदिशि संस्थिता । कालरात्रिर्दक्षिणस्यां पूर्व्वस्यान्तु मरीचिका । कालरात्र्यास्तथा पश्चात् चण्डरूपा व्यवस्थिता । रुद्राण्याश्चाष्टधा भेदं दृष्ट्वा रुद्रोऽपि शङ्करः । आत्मानमष्टधा भित्त्वा उपास्ते परमेश्वरम् । कपालमोचनं नाम क्षेत्रपालं यमेश्वरम् । मार्कण्डेयं तथेशानं विश्वेशं